

Od sladkorne mrzlice do tkanja niti identitete

Pop/Kultura - Tekst: Katja Praznik

Na letošnjem mednarodnem festivalu Mesto žensk je na ogled kar nekaj novih produkcij mlajših slovenskih avtoric, ki jim festival ponuja različne produkcijske ali predstavitvene okvire. Mesto žensk namreč poleg organiziranja festivala že več let vztrajno prispeva tudi k spodbujanju umetniške produkcije lokalnih umetnic, četudi imajo za to na voljo skopo odmerjena sredstva, obenem pa organizatorice festivala odpirajo vrata tudi za sodelovanja, saj festival pomeni zanimiv kontekst predstavljanja novih produkcij.

Katja Praznik. (Foto: dokumentacija Dnevnika)

• [Natisni](#) [Povečaj](#)
Top iz rubrike

• [Ad acta čase nastavkov](#)

Zadnje objavljeno

Tak primer je bila denimo predfestivalska ljubljanska premiera predstave Sugar Rush (Sladkorna mrzlica) avtoric **Nine Fajdiga**, **Jasmine Križaj** in **Tine Valentan**. Predstava je nastala v produkcijskem sodelovanju ekipe Sugar Rush (mednje sodi tudi mlada producentka **Petra Hazabent**) z Zavodom Emanat in je bila premierno prikazana maja v Amsterdamu ter nekoliko kasneje še na festivalu Nagib v Mariboru. Predstavo, ki jo je bilo mogoče pred tem videti tudi kot delo v nastajanju (prav tako v Mariboru v okviru Platforme mladih plesalcev), v njeni končni odrski obliki zaznamuje odsotnost ene od avtoric (Tine Valentan), ki se je v času dela poškodovala, zato je morala ekipa predstavo prilagoditi zmanjšani ekipi na odru.

Vsemu navkljub sta plesalki (Fajdiga in Križaj) ter dva glasbenika (**Jernej Jurc** in **Tian Rotteveel**) uprizorili izjemno intrigantno plesno predstavo. Če nas namreč naslov Sugar Rush morda napelje k razmišljanju o igrivosti, naivnosti in radosti, predstava vzpostavlja prav nasprotno atmosfero. V njej nikakor ne manjka elementov igrivosti, naivnosti in radosti, ki pa so prizemljeni z drobnimi, a učinkovitimi posegi (zlasti na ravni vizualne podobe predstave), ki celotno na videz evforično vzdušje peljejo v nelagodje soočanja s polpreteklo zgodovino.

Avtorice so si namreč zadale cilj, da se bodo v predstavi tematsko ukvarjale s časom otroštva, ki ga je v njihovem primeru še zaznamovala socialistična ideologija in estetika ter da bodo skušale svojo nostalgijo za iluzijo izgubljenega jugoslovanskega raja solidarnosti iskati s pomočjo koncepta sladkorne mrzlice evforičnega občutka zadovoljstva in vznemirjenja, ki lahko nastane kot posledica uživanja sladkorja. Nenehno in vztrajno pehanje za tem občutkom ki je v predstavi podčrtano z ironizirano ikonografijo nekdanje Jugoslavije, križano s kapitalističnim potrošniškim duhom proizvede poseben občutek izpraznjenosti in neznosne arbitrarnosti koncepta solidarnosti, ki je bila ena od glavnih sloganov socialistične družbe.

Ne le, da je sama tema podana skozi ironični okvir, s katerim se avtorice distancirajo od ideje skupnosti: obenem pokažejo tudi njeno nemožnost. Prizori v predstavi so namreč strukturirani tako, da se skupnost vsakič znova razdre in na polju ostane osamljen ali občudovan posameznik. Natančno kontradikcija med osebnim in tistim, kar je skupno, ki je, kot kaže sama predstava, bolj stvar začetnega zagona in raznih ideoloških mrzlic, v predstavi Sugar Rush postane neznosno iskanje sladkorne mrzlice

kot efemerne podstati, s katero izražajo skupnosti. Na začetku omenjena lahkotnost in naivna radost sta torej v ozadju pripeti na gledalsko izkušnjo, opredeljeno z občutkom neznosne sladkobe, ki jo prinašajo politična inženirstva lekcija za sodobno EU družbo!

Če se torej trio mladih avtoric v Sugar Rush posveča preizpraševanju jugoslovanske identitete, pa **Katjuša Kovačič**, prav tako kot že omenjene avtorice, svojo izkušnjo v tujini prenaša na oder v ironizacijo "slovenskosti". V predstavi Iskanje ravnotežja, ki je izrazito gibalna predstava, v kateri so elementi akrobatike, capoeire in sploh avtoričina pestra gibalna in plesna izobrazba premišljeno sestavljene v solistično odrsko izjavo.

Uvodoma avtorica, oblečena kot zeleni kuščar, zamarkira celoten prostor s tanko elastiko ter si tako postavi navidezne ovire ali pač začrta svojo pot iskanja. Prizoru sledi hudomušna in nadvse ironična slika, ko Katjuša Kovačič, oblečena v slovensko narodno nošo in s tipičnim slovenskim stolom vzpostavi bizarno kotradikcijo s prejšnjim prizorom, polnim gibkosti in premen. Če sta za prizor s kuščarjem značilni okretnost in fleksibilnost, ki si prostor jemlje kot kreativni domicil, plesalka z natačno in dodelano izvedbo v prizoru z narodno nošo proizvede ironijo rigidnega slovenskega duha.

Tako lahko v kombinaciji abotne narodne noše in izvajanja akrobatskih poz na stolu preberemo kritiko pregovorne slovenske "omejenosti" ali trdosti. Zaključni prizor, očiščen "nacionalnih" elementov, saj je plesalka oblečena v vsakdanja oblačila, se odvije v duhu uvodoma nakazanega prepleta, ko plesalka obesi oblačilne označevalce na elastične trakove ter na glavo postavljena odrecitira "internacionalni šlager" Katjuša. Suveren nastop, stkan v tekočo solistično izjavo, ki jo dopolnjuje še harmonikar **Dani Marinič**, nedvomno (u)lovi ravnotežje in predstavlja inventivno iskanje ne le odrske, temveč tudi osebne identitete mlade avtorice.